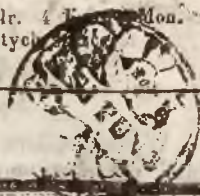

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 142.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 75 Mon. miesięcznie złoty.

PONIEDZIAŁEK 26 Czerwca 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryż.	Stop. ciepła no. i au.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska nadzwyczajne i uwagi.
23	6 27 4.	06 +13.	25	83	Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami
	2 3.	91 +17.	56	69	Z Pn. Zachodni	"
	10 4	21 +14.	26	05	Północny	Pochmurno

Wiadomości krajowe.

A U S T R Y A.

Wiedeń 20 Czerwca. — *Proklamacja Cesarz.* W manifestacie moim z dnia 3 Czerwca r. b. objawiłem był zamiar, — mający odbywać się Sejm w Wiedniu osobiście otworzyć; miałem bowiem wtenczas nadzieję że memu przedsięwzięciu nie stanie na przeszkodzie, gdyby nawet początkowo zakreślony termin, miał ściśle być utrzymanym.

Z boleścią mi jednak doznać przychodzi, że w obecnej chwili, w której rozpisanie ustawodawczego sejmku, żadnej nie dopuszcza już zwłoki, zachwiany stan zdrowia mego nie pozwala mi teraz zaraz przedsięwziąć podróży do Wiednia.

Żeby jednak ani otwarcie sejmku nie doznało ztąd przeszkody, ni też potrzebne ku temu przygotowania nie uległy zatamowaniu, i żeby w ogółności w tym dla pomysłności kraju tak stanowczym momencie, silnie współdziałanie wszystkich organów Rządu umożliwić się dało; pragnąc ukochanego mego brata w mojem terazniejszym położeniu zatrzymać przy swym boku, po zasięgnięciu zdania moich obecnych tu Ministrów, postanowiłem ukochanego mego stryja Arcyksięcia Jana, jako Namiestnika mego wysłać do Wiednia. Na cały czas przeto, aż do przybycia mego za nim do Wiednia, nie tylko do otwarcia sejmku, ale oraz do wszelkich, mojej własnej decyzji ulegających czynności Rządu, wydam Mu pełnomocnictwo, i przekonany jestem, że zupełnie z mej strony które w nim pokładam zaufanie, znajdzie również przystęp do serc moich ludów; — zwłaszcza że temiż samemi uczuciami przepelniony, tąż samą miłością i troskliwością o szczęście ludów moich powodowany, pewny jestem, że przez czas tego namiestnictwa, w moim duchu zupełnie działać będzie.

Insbruck dnia 16 Czerwca 1848 r.

(M. P.)

FERYNAND.

Wessenberg.

Dobhoff.

Nadeszłe z Insbrucka wiadomości z dnia 18 b. m. nie obudzają w nas niespokojności względem stanu zdrowia N. Cesarza, potwierdzają jednakże,

iz stan ten nie dozwala J. C. Mości przystąpić do podróży do Wiednia ani Insbruck opuścić. J. C. Wysokość Arcyksiążę Franciszek Karol poświęcił życzenie swoje zastąpienia tu Cesarza, czulemu przywiązaniu do Cesarzkiego brata swojego. Będzie on czuwał przy boku Cesarza nad Jego drogiem życiem i za spodziewanem w krótkce przywróceniem zdrowia towarzyszyć Mu będzie w powrocie Jego do Wiednia. Za przybyciem spodziewanego niezwłocznie jako namiestnika Cesarzkiego Arcyksięcia Jana, pierwszą czynnością ministrów będzie naznaczenie dnia do otwarcia sejmku, przez odłożony powrót J. C. Mości, i rozruchy w Czechach które niedozwolily przedsięwzięcia tamże wyborów, opóźnionego.

(G. W.)

Na wezwanie ministra Wessenberga ciało dyplomatyczne w Insbrucku zgromadzone, wraca do Wiednia 20go b. m., sam zaś Wessenberg dniem wprzód tamże wyjedzie. Papieżcy delegaci przybyli do Insbrucka z propozycją pośrednictwa w sprawie włoskiej, udają się także do Wiednia.

Dowiadujemy się dzisiaj z pewnego źródła, iz pierwsze wiadomości o wypadkach w Carlowitz były przesadzone. Po krótkim bombardowaniu przez napaść Sławków na Węgrów spowodowanemu, przybyła od feldm. Hrabowskiego deputacja z miasta z żądaniem wydalenia Węgrów. Feldm. zezwolił na to i zapewnił, iz zażąda pułków granicznych (Illiryjczyków) do zluzowania obecnego garnizonu. Wiadomość tę przyjęto w mieście z wielkim entuzjazmem. Liczba poległych w mieście przez bombardowanie wynosi 7 tylko. Przy odejściu tej wiadomości 14 b. m. panowała tam najzupetniejsza spokojność.

Donoszą z Pragi o zakończeniu tancecznego przesilenia. — Przytrzymany morderca xiężnej Windischgrätz zowie się Maux, jestto uwolniony od służby strzelec, przekupiony przez Czechów do téj zbrodni. Wyznaje on z zinną krwią, iz strzał ten dla xięcia przygotował. Xiążę oświadczył, iz chce aby własne sumienie sędzią było mordercy, żadnej innej nie żądając kary.

Z Conegliano donoszą pod d. 17 b. m., iz wojsko feldmarszałka d'Aspre zniszczyło część kolei żelaznej z Padwy do Wenecyi, dla przerwania z nią

komunikacyi. Tym sposobem Wenecya jest z strony ładu w stanie kompletnej blokady. Panuje tam od dwóch dni największa anarchia. Kuryer pocztowy z Węgry przybył prostą drogą do Conegliano. Choć wcale Weneccy są dobrze myślący, w rządzie panuje spokojność i każdy pragnie przywrócenia pokoju.

— *Dnia 21 Czerwca.* —

Według dzisiaj nadeszłych wiadomości z Włoch feldm. d'Aspre ma główną kwaterę w Wicency. — Padwa która się poddała nie ma dotychczas garnizonu. Gwardya narodowa pełni tam służbę, i zupełnie panuje spokojność. Marszałek Radecki był 16 b. m. w Weronie. Z Innsbrucka donoszą o przybyciu tamże Bana Jellachich. (G. w. W.)

WĘGRY.

Peszt 16 Czerwca. — Hrabia Nugent (syn feldmarszałka) którego nazwisko, już nas na kamaryllę zaprowadza, a którego Ban Kroacyi mianował królewskim komissarzem całej Sławonii, której stolicą jest Peterwaradyn, w osobistym spotkaniu się z Hrabowskim, zażądał od tegoż, aby się poddał jego rozkazom. Hrabowski jednak jest Magiar i pozostanie wiernym sprawie Węgierskiej. Godną uwagi jest rzeczą zachowanie się Wiedeńskiego ministerium wojny, które nie wydaje żadnych rozkazów do kommend w Węgrzech, Siedmiogrodu, Kroacyi, Sławonii, Dalmacyi i pogranicza wojskowego, gdy takowe należą pod zarząd Węgierskiego ministerium wojny.

Nasz pierwszy minister Hr. L. Bathyanj powrócił wreszcie z Insbruku, przywołując pocieszające wiadomości, że król sankcyonował Unią Węgier z Siedmiogrodem, na sejmie tegoż kraju orzeczoną. Ośm bateryj dział odchodzą dziś i jutro do Banatu. Kilka tysięcy dzielnych Szekler-huzarów przybyło z Siedmiogrodu do obozu pod Szegedin. Tam i pod Peterwaradyn, koncentruje się główna siła Węgierska. Palnej broni wielki jest niedostatek, a zład wiele tysięcy gwardyi Narodowej jest uzbrojonych kosami i pikami. Illiryjanie także mają mieć nie wiele strzelb, chociaż z Belgradu w proch są opatrywani. Z przyczyny dzikości w najwyższym stopniu fanatycznych Illiryjczyków i nie mniejszej rżadzy do walki Węgrów, wojna ta będzie najokrutniejszą z nowego czasu. Lecz może przewrotna polityka dworu, przekona się o swojej grze niebezpiecznej, która śmiertelnym ciosem zagraża panowaniu Habsburgów, i jeżeli jeszcze podobna, rozdzieli walczących. Wiadomo tu tylko z pewnością że reakcyjne stronnictwo dworu, Bana Kroacyi uczyniła swoim narzędziem, a przez wojenne demonstracye chciwych wolności Węgrów usiłowała zatrwożyć. Ci zaś są gotowemi oddać raczej krew i majątki za utrzymanie się przy korzyściach rewolucyi marcowej, a w ostatnim razie, przywołać nawet obcej pomocy.

— *Dnia 17 Czerwca.* —

Komendant Peterwaradynu feldm. por. Hrabowski, zniósł most pomiędzy temże miastem a Neusatz. Tenże wystosował notę do księcia Serbii, żądając wyjaśnienia co do napływu uzbrojonych Ser-

bów w okrag Węgierski, gdy Austria z Portą w pokoju pozostaje. Xiążę Serbii dał odpowiedź, że on o ile to jest w jego mocy będzie sprzeciwiał się podobnym napadom, wyznał jednak że zaledwo jest w możności przeszkodzenia 16,000 Serbów sposobiących się napaść na Węgry. Cała tajemnica w tej sprawie zdaje się być, że wielowładny wpływ Rossyi w Serbii, Serbskie hufce ochotników przeciwko woli porty i przeciw inieniuowi xiążęcia proteguje i sama uzbraja. Nasz dwór zdaje się być więcej jak na śladzie intryg rossyjskich. Proklamacyą królewską podpisaną przez wszystkich arcyksiążąt w Insbruku, a wydaną do Illiryjczyków i Serbów, Ban Kroacyi, Br. Jellachich ogłoszonym jest zdracą i złożony z wszystkich swoich wojskowych i cywilnych urzędów i godności. Przeprowadzony tu uwięziony Emisaryusz Kmęty, miał misssyą od ex-ministra Hr. Kollowrata, przygotowywać wieśniaków pokoleń Sławiańskich w Węgrzech do przybycia Rossyan, którzy szlacheie posiadłości gruntowe odbierają, aby pomiędzy nich rozdzielić. Zdaje się wszystko od tego zależeć, czy Ban i inni naczelnicy poddadzą się, czy też zażadają opieki rossyjskiej. Węgry olbrzymie czynią usiłowania dla zachowania niepodzielności swojego państwa. W warsztacie okrętów w Budzie będą także i wojenne okręta budowane. Trzy Węgierskie pułki huzarów Palatyna przybyły już z Czech na węgierską ziemię i oczekują jeszcze innych wojsk z austriackich prowincyj. W ostatnim razie, można wystawić 200,000 gwardyi Narodowej. Król mianował już Węgierskiego konsula do Amsterdamu. Minister wojny Messaros, mianowany został generał majorem. Jak muszą stać rzeczy w Włoszech, z tego wnioskować można, że ministerium wojny otrzymało od króla polecenie, Dalmacyą kordonem wojskowym przed Włoskiemi napadami zabezpieczyć. (G. Wr.)

Wiadomości zagraniczne.

PRUSSY.

Berlin 19 Czerwca. Król Jmé raczył barona d'Arnim od przewodnictwa w ministerium spraw zagranicznych uwolnić i w jego miejsce dotychczasowego posła i radcę legacyi barona Schleititz ministrem spraw zagranicznych zamianować.

(P. S. A.)

— *Dnia 20 Czerwca.* —

Rozeszła się dziś pogłoska, iż Hansemann wezwany został do utworzenia nowego ministerium. Z prowincyj pruskich donoszą pod dniem dzisiejszym, iż tak Prussy jako i Niemcy co chwila mogą się spodziewać wielkiej katastrofy. Zbliża się czas, iż na niwach Niemiec stoczy się walka, w której losy Wschodu i Zachodu jeszcze raz się rozstrzygną. Nie należy sobie lekceważyć pojmovania istoty rzeczy, której urzeczywistnienie wkrótce nastąpi. (G. Wr.)

Frankfurt nad Odrą 18 Czerwca. — Onegdaj 150 żołnierzy obsadzało tutejszy banhof za nadejściem każdego pociągu, co się mieszkańcom tutej-

szym wielce nie podobało. Na posiedzeniu związku demokratycznego postanowiono jednomyślnie żądać od burmistrza wyjaśnienia téj okoliczności. Ten odpowiedział, że w skutku spisku polskiego arsenału w Berlinie szturmowano, w celu postania dla Polaków broni, czemu wojsko przeszkodzić winno. (!) Na zapytanie dla czego i Wrocławski dworzec obsadzony, odpowiedziano: że z Wrocławia 3000 republikanów chce iść w pomoc berlińczykom, i wojsko odebrało zlecenie przytrzymania wrocławian podobnie jak przed parą miesiącami wojsko belgijskie przytrzymało przybywających z Paryża republikanów. (!) (G. Wr.)

B A W A R Y A.

Monachium 16 Czerwca. — Tutejszy poseł w Turynie P. Abel, otrzymał polecenie uczynienia energicznej protestacji przeciw blokadzie Tryestu, a wrażliwym, ma zażądać swoich paszportów. (P. S. A.)

F R A N C Y A.

Paryż 17 Czerwca. — Na dzisiejszym posiedzeniu Pascal Duprat redaktor dziennika *Revue indépendante*, uczynił wniosek o zupełne zniesienie konfiskaty dzienników.

Prawo zasadnicze dotyczące sądownictwa, objęte planem konstytucyjnym, jest następne: Sędzia nie może być od urzędu usunięty. Sędziowie pokoju i radcy sądu kassacyjnego, dwa przeciwne, a ostatnie szczeble hierarchii sądowej, mianowani są przez wybory: pierwsi z ogólnego ludowego głosowania, drudzy zaś z urny zgromadzenia narodowego. (P. S. A.)

Anzelm Petetin jeden z najgłówniejszych Adwokatów Paryża, i za granicą znany z swoich prac socjalistycznych, jak mówią, ma być reprezentantem Rzeczypospolitej w Petersburgu.

Pomiędzy Turcją a francuską Rzeczpospolitą, powstały zajęcia dyplomatyczne. Generał Aupick, którego Rzeczpospolita wysłała do Porty dla zastąpienia p. Bourquenay, nie został przez tęż uznanym. A raczej jak mówią, Porta chciała go przyjąć jedynie za agenta, nie zaś za posła. Zatargi tetém więcj zastanawiają, gdy z początku Porta okazała się bardzo skłonna do uznania Rzeczypospolitej, teraz zaś nagle stawia trudności. Politycy przypisują to intrygom Rossyi. — *Débats* wije wieńce na skronie *Króla Włoch*, Karola Alberta, Austrii zaś nuci pieśń pogrzebową.

Wiadomość, iż cesarz rossyjski wydał rozkaz sprzedania swoich 50 milion 5 procentowych rent, sprawiła wielkie przerażenie!!!

Jak mówią, Abd-el-Kader za pozwoleniem rządu, ma odwiedzić kąpiele w Vichy, z przyczyny cierpien artrytycznych w skutek trudów wojennych. (G. Wr.)

— Dnia 19 Czerwca. —

Constitutionnel donosi, że Dr. Pasquier b. lekarz przyboczny Ludwika Filipa, powołany został spiesznie do Londynu, gdyż stan zdrowia księcia Joinville wielką sprawi obawę. — Nowa karykatura wielkie tu ma powodzenie: Nad wieżami Paryża spotykają się w powietrzu Joinville na kognacie z Ludwikiem Bonapartem na orle. Joinville wo-

ła: Jestem stryjem mojego bratanka (hr. Paryża Ludwik Napoleon odrzeka: Jestem bratankiem mojego stryja. (D. P.)

A N G L I A.

Londyn 16 Czerwca. — Zerwanie stosunków z Hiszpanią, jest zupełne. Na zapytanie p. Bankes, Lord Russel oświadczył w izbie niższej: „wyjazd posła Hiszpańskiego nastąpił w skutek dyplomatycznych korespondencyj pomiędzy ministrem spraw zagranicznych a ministrem Hiszpańskim, nie zaś w skutek wezwania z Madrytu.

Lord Palmerston przedłożył izbie tę korespondencyą. (G. Wr.)

H I S Z P A N I A.

Madryt 12 Czerwca. Cayo Quinones de Leon, sekretarz poselstwa w Bern, przybył z depeşami z Wiednia, z których dowiadujemy się, że od tak dawna przerwane dyplomatyczne z Austryą stosunki, znowu się zawiązały. (G. Wr.)

W Ł O C H Y.

Neapol 3 Czerwca. Wczoraj przybył tu kuryer gabinetowy króla Karola Alberta o niezwłoczne zapłacenie kosztów utrzymania Neapolitańskich ochotników w Lombardyi i z żądaniem dalszego wojskowego kontyngentu, gdyż bez pomocy króla Neapolu wywalczy niepodległość Włoch, a później ukaże się przed bramami Neapolu. Kuryer oczekuje odpowiedzi, a gdy niepomyślną odebrał, Sardyński poseł otrzymał rozkaz, aby zdjął herby z swego domu i z Neapolu wyjechał. (G. w. W.)

Turyń 9 Czerwca. Rząd przedłożył izbom następujący projekt do prawa, dotyczący zrównoważenia politycznego wszystkich wyznań: „W zamiarze usunięcia wszelkich wątpliwości co do praw obywatelskich i politycznych, obywateli nie będących wyznania katolickiego, senat wspólnie z izbą uchwały co następuje: różnica wiary nie ma wpływu na używanie praw obywatelskich i politycznych, jako też nie tamuje przypuszczania do cywilnych i wojskowych urzędów. Prawo to przyjęto większością głosów 102 przeciw 17. Na ostatniem posiedzeniu parlamentu, Bixio deputowany z Genui wniósł o stanowcze wydalenie jezuitów z kraju i o skonfiskowanie ich dóbr, wniosek ten jednogłośnie prawie przyjętym został.

Izba deputowanych przyjęła address na mowę tronową. Główny tegóż ustęp odnoszący się do polityki Włoskiej brzmi: Teraz gdy prowincye spokrewnione oświadczenia się za połączeniem, izba z radością widzi zbliżający się dzień, w którym z ogólnego prawa głosowania wyjdzie zgromadzenie konstytucyjne, które na obszerniej, wolnomyślniej i popularnej podstawie utworzy zasadniczą ustawę, zdolną ustalić potęgę i sławę monarchii, na której czyle stoi obrońca niezawisłości Włoskiej. Wysobodziła się silna Sycylia, toż samo i Neapol iły otrze, a całe Włochy będą potężne i zjednoczone. (P. S. A.)

Wyższe Włochy 7 Czerwca. Król Karol Albert zdaje się być jeszcze nie zadowolonym wcielaniu do Piemontu Lombardzko-Weneckiego królestwa jako też księstw Parmy i Modeny. Jego pożądlivy wzrok zwrócony jest jeszcze na Toskanią, Państwo

Kościelne i Neapol. Liczni Emissaryusze przebiegają te kraje, mianowicie Toskanią i Państwo Kościelne, gdzie rozrzucając pieniądze głoszą zbawienie Włoskiego królestwa pod berłem mężnego i wolnomyślnego króla Karola Alberta. W niektórych miejscach w takowy sposób rzucone nasienie na urodzajną padło rolę. I tak w Florencyi, Ankonie i Rzymie utworzyły się już stronnictwa na korzyść przyłączenia z Piemontem, a nawet przed kilkoma dniami w już od dawna usposobionym po republikańsku Liwornie, znaczne zbiegowisko ludu zebrało się przy okrzykach: «Precz z Leopoldem II, niech żyje Karol Albert król Włoski!» Także i żarliwy Gioberti czynnym jest w sprawie przyszłego króla Włoch. Stronnictwo republikańskie zdaje się nie kłaść żadnych przeszkód w połączeniu półwyspu pod jedną królewską koroną; stronnictwo to odłożyło zapewne swoje plany aż do czasu, w którym spodziewa się jednem uderzeniem wszystko pozyskać. Tymczasem zaś stara się o ile można przy-

sposobić pole działania. Głównemi obozami tego stronnictwa są obecnie Genua, Liworno, Rzym i Neapol, szczególnie zaś Kalabrya gdzie Idee republikańskie najsilniej massy przejęły. Tam także wyścannicy Sardyńskiego króla nie najlepszego z strony ludu doznali przyjęcia. (G. Wr.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 23 do dnia 24 Czerwca.

Szeleszczyński Bonawentura ob., Starowiejska Elzbieta ob., Łopacki JKanty ob., Pawlikowski Stanisław ob., Kobuzowski Cesał ob., Trzecieski Franciszek, Krurowski Jan Deput., Szlański Felix Dep. X. Zderkowski Antoni Dep., z Galicyi; — Szydłowska Teodozja ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Rudnicka ob., Horn ob., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Ner 6621.

OBWIESZCZENIE.

Ces. Kr. Urząd Cyrkularny Krakowski podaje do powszechniej wiadomości, iż na dniu 30 Czerwca r. b. o godzinie 10tej z rana w Biorze Urzędu Cyrkularnego w gmachu S. Piotra pod L. 106 w gmieście M. rozpocznie się publiczna głośnie *in plus* licytacya na wypuszczenie w trzechletnią dzierżawę (od dnia 1 Lipca 1848 roku, do ostatniego Czerwca 1851 r.) propinacyi we wsi Przegorzalac w Dcie Liszki leżącej do Kollegiaty WW. SS. należącej, pod następującemi warunkami:

1) Czysz roczny w dwóch ratach z góry dnia 1 Lipca i 1 Stycznia płacić się mający, ustanawia się na pierwsze wywołanie w summie jaka w ostatnich trzech latach płaconą była to jest złotych polskich 660.

2) Chęć licytowania mający złożą *vadium* w kwocie złotych polskich 330.

3) Najwięcej czyszu rocznego ofiarujący doliczy do *vadii* taką kwotę, jaka do wyrównania półrocznego czyszu wypadnie na kaucyą, która do C. K. Kassy Poborowej złożona, po ukończonej dopiero dzierżawie zwróconą zostanie, po potrąceniu należności i pretensyj w ciągu dzierżawy trzechletniej i z niedotrzymania kontraktu wyniknąć mogących.

4) Dzierżawca zobowiązuje się utrzymywać bndowle w takim stanie, w jakim mu protokolarnie odane będą, z zastrzeżeniem wynagrodzenia wynikłych z zaniedbania wszelkich szkód.

5) Dzierżawca podda się exekucyi i decyzjom administracyjnym, bez odwoływania się do drogi sądowej.

6) Koszta stempla i spisania kontraktu z prywatnym podpisem do dzierżawcy również uależeć będą.

Od licytacyi tej Starozakonni na mocy istniejących przepisów wyłączeni zostają.

Z C. K. Urzędu Cyrkularnego.
Kraków dnia 20 Czerwca 1848 r.

Tertlecki,
C. K. Komiss. Cyrk.

Nr. 3,033.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAL Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mogących mieć pretensye do Jana Wojciechowskiego z tytułu sprawowanych przez niego obowiązków Woźnego przy Sądzie Pokoju Okręgu Krzeszowieckiego, aby z takowemi w przeciagu miesiący trzech do Trybunалу zgłosili się, po upływie bowiem terminu tego, wydanie kaucyi w kwocie złotych polskich 200 w Depozycie Sądowym znajdującęj się, zarządzonem zostanie.

Kraków dnia 12 Maja 1848 r.

Sędzia Prezydujący
J. Pareński.

(1r.)

Z. Sekretarz P. Burzyński.

W dniu 28 b. m. i r. od godziny 10tej z rana, w Rynku Miasta Chrzanów, na drodze exekucyi Sądowej, sprzedanemi zostaną przez publiczną licytacyą: para koni z zaprzęgiem, bryczka najdyczanka, meble różnego rodzaju, naczynia żelazne, tudzież przyodziew męzka; — zaś w dniu 30 t. m. od godziny 11tej z rana, lichtarze mosiężne, komoda, szafy, przyodziew oraz bielizna męzka i żeńska i t. p. sprzęty domowe. Chęć kupna mający, w oznaczonych czasach i miejscu zgłosić się zechcą.

Chrzanów d. 24 Czerwca 1848 r.

F. Borelowski C. K. Kom. Sąd.